

OBSAH

Předmluva hlavní redakce	5—19
Úvod k prvnímu svazku	23—34

ČÁST I

VZNIK LIDSKÉ SPOLEČNOSTI. OBDOBÍ PRVOBYTNĚ POSPOLNÉHO ŘÁDU

<i>Kapitola I.</i> VZNIK LIDSKÉ SPOLEČNOSTI. STARŠÍ DOBA KAMENNÁ (STARŠÍ PALEOLIT)	37—68
1. Původ člověka	37—43
Nejbližší předkové člověka. — Podíl práce při oddělení člověka ze světa zvířat. — Pithecanthropus.	
2. Počáteční stupně dějin lidstva	44—57
Nejstarší kamenné nástroje. — Chellské období. — Životní podmínky člověka v chellénu. — Acheulské období. — Sinanthropus. — Rozsídlení lidí typu sinanthropa. — Upevnění společenských vztahů. — Vývoj vyšší nervové činnosti u člověka. — Vznik řeči.	
3. Moustérien. Neandertálec	57—68
Změny v přírodních podmínkách. — Neandertálec. — Moustierské kamenné nástroje. — Umělé získávání ohně. Hospodářský život. — Zárodky rodového zřízení. — Vývoj myšlení u neandertálce. — Nejstarší hroby.	
<i>Kapitola II.</i> VÝVOJ PRVOBYTNĚ POSPOLNÉHO ŘÁDU. POZDNÍ STARŠÍ DOBA KAMENNÁ (MLADŠÍ PALEOLIT)	69—108
1. Člověk mladšího paleolitu	69—75
Vznik člověka dnešního typu. — Všeobecná charakteristika mladopaleolitických pracovních nástrojů. — Vytvoření matriarchátu. — Hlavní oblasti osídlené lidmi.	
2. Období mladšího paleolitu v evropské přiledivcové oblasti	75—81
Evropská přiledivcová oblast. — Pracovní nástroje. — Sídliště a způsob života.	
3. Umění a náboženství	81—92
Paleolitické umění. — Prvobytné náboženské představy. — Sošky žen. — Pohřební zvyky. — Podmínky vzniku prvobytných náboženství.	
4. Stěhování paleolitických lovců	92—95
Zvláštnosti krajových kultur mladopaleolitického obyvatelstva. — Grimaldští negroidi v Evropě. — Příčiny nejstarších migrací.	

5. Mladopaleolitické kultury v jiných částech Evropy, v Africe a Asii	95—101
Paleolitičtí obyvatelé severní Afriky. — Paleolitičtí obyvatelé střední Afriky. — Mladší paleolit na Sibiři a v Číně. — Paleolit v jihovýchodní Asii.	
6. Osídlení Ameriky a Austrálie	101—108
Osídlení amerického kontinentu. — Nejstarší stanice paleolitického člověka v Americe. — Osídlení Austrálie.	
<i>Kapitola III. OBDOBÍ ROZKVĚTU PRVOBYTNĚ POSPOLNÉHO ŘÁDU. STŘEDNÍ A MLADŠÍ DOBA KAMENNÁ (MESOLIT A NEOLIT)</i>	<i>109—149</i>
1. Lovecké kmeny v mesolitu	110—125
Mesolit v severní Evropě. — Hospodářství mesolitických kmenů v severní Evropě. — Mesolit na severu východní Evropy. — Mesolit v jižní Evropě. — Azilská kultura. — Umění a život mesolitického obyvatelstva ve východním Španělsku. — Tardenoisská kultura. — Rozšíření mikrolitické techniky.	
2. Obecné rysy kultury mladší doby kamenné (neolitu)	126—130
Lovecké kmeny. — Vznik zemědělství a chovu dobytka. — Vývoj rodového a kmenového zřízení.	
3. Neolitické kmeny v Evropě, ve Střední a severní Asii v V.—IV. tisíciletí př. n. l.	130—136
Neolit v jižní a západní Evropě. — Kultura odpadkových hromad (kjökkenmøddingů). — Neolit ve východní Evropě. — Neolit ve Střední Asii. — Neolit v severní Asii.	
4. Nejstarší zemědělské kmeny	136—149
Natufijská kultura. — První zemědělci v údolí Nilu. — Dějinný význam vzniku zemědělství v údolí Nilu. — Vznik zemědělství v jižních příkaspických oblastech. — Nejstarší zemědělství v jižním Íránu. — Nejstarší zemědělci ve Střední Asii. — První zemědělci v severním Íráku. — Kultury Tell Chassuny a Tell Chaláfu. — Vznik umělého zavlažování.	

ČÁST II

ROZKLAD PRVOBYTNĚ POSPOLNÉHO ŘÁDU A NEJSTARŠÍ OTROKÁŘSKÉ STÁTY V ÚDOLÍ NILU A V MESOPOTAMII (IV.—III. TISÍCILETÍ PŘ. N. L.

Celkové rysy období	153—163
Přechod k době kovové. — První velká společenská dělba práce. — Jižní chovatelské kmeny. — Změny ve společenském životě zemědělských kmenů. — Vytváření jazykových rodin. — Vznik otrokářských společností. — Otroctví. — Vesnická obecina. — Vznik otrokářského státu.	
<i>Kapitola IV. NEJSTARŠÍ OBDOBÍ EGYPTA</i>	<i>164—180</i>
1. Vytvoření třídní společnosti v Egyptě	164—168
Země a obyvatelstvo. — Kmeny obklopující Egypt. — Období vzniku nejstarší třídní společnosti a státu v Egyptě.	
2. Nejstarší říše	168—176
Kamenné a měděné pracovní nástroje. — Zemědělství a chov dobytka. — Zdroje surovin. — Společenské vztahy. — Státní moc. — Začátek letopisné historie Egypta. — Povstání v Dolním Egyptě.	

3. Kultura a náboženství v Nejstarší říši	177–180
Písmo a začátky vědění. — Náboženství. — Umění.	
<i>Kapitola V. EGYPT V OBDOBÍ STARÉ ŘÍŠE</i>	181–211
1. Společenské a státní zřízení Staré říše	181–195
Pracovní nástroje z mědi a kamene. — Zemědělství. — Vlastnické vztahy. — Otrokářství. — Hospodářství velmožů, chrámů a krále. — Postavení středních vrstev obyvatelstva. — Organizace státní moci. — Zostření třídního boje.	
2. Hlavní události egyptských dějin za Staré říše	195–202
Zahájení stavby pyramid. — Organizace stavby pyramid. — V. dynastie. — Začínající úpadek Staré říše. — Výpravy za hranice země.	
3. Egyptské náboženství a kultura za Staré říše	202–211
Náboženství. — Písmo a věda. — Stavitelství. — Výtvarné umění. — Literatura.	
<i>Kapitola VI. NEJSTARŠÍ STÁTY V MESOPOTAMII</i>	212–230
1. Rozklad prvobytně pospolného řádu v Mesopotamii	212–217
Přírodní podmínky a obyvatelstvo v Mesopotamii. — Nejstarší obyvatelstvo v Mesopotamii. — Rozvoj zemědělství. — Vznik otroctví. — Vznik státu.	
2. Nejstarší dějiny Sumeru	217–226
Politická mapa Sumeru na počátku III. tisíciletí př. n. l. — Přesídlení Semitů do Mesopotamie. — Nejstarší dokumenty v sumerských dějinách. — Hospodářský život. — Společenské a ekonomické vztahy. — Války o nadvládu v Sumeru. — Vojenská technika.	
3. Třídní boj v Lagaši	226–230
Zostření třídních rozporů v Sumeru. — Přebrot v Lagaši. — Urukaginovy reformy. — Válka proti Ummě a porážka Lagaše.	
<i>Kapitola VII. MESOPOTAMIE V OBDOBÍ NADVLÁDY AKKADU A URU</i>	231–250
1. Sjednocení Mesopotamie pod vládou akkadských králů	231–237
Vzestup Akkadu. — Mesopotamie za Sargona. — Povstání a nepokoje. — Období rozkvětu Akkadu. — Společenské vztahy v období nadvlády akkadského státu. — Oslabení a pád Akkadu. — Jižní Mesopotamie pod vládou Guteů.	
2. Mesopotamie v období urské nadvlády (2132–2024 př. n. l.)	237–241
Ur za III. dynastie. — Společenské vztahy. — Pád státu III. dynastie urské.	
3. Kultura a náboženství mesopotamských národů ve III. tisíciletí př. n. l.	242–246
Písmo a věda. — Náboženství. — Literatura. — Stavitelství a umění.	
4. Starověký Elam	247–250
Hospodářský život a společenské vztahy. — Vzájemné vztahy mezi Elamem a mesopotamskými státy. — Elamská kultura a náboženství.	
<i>Kapitola VIII. EVROPSKÉ A ASIJSKÉ KMENY V OBDOBÍ VYVINUTÉHO NEOLITU A ZA PŘECHODU K DOBĚ KOVOVÉ</i>	251–281
1. Asijské chovatelské a zemědělské kmeny v eneolitu	251–257
Eneolit v jižní části Střední Asie a v Íránu. — Eneolit v Indii. — Eneolitické kmeny v Číně. — Eneolit v severních oblastech Střední Asie a na jižní Sibiři.	

2. Evropské zemědělské kmeny 257–270
 Kavkazské kmeny v období eneolitu. — Rozvoj zemědělství na dolním Dunaji a v Podněstří. — Tripolská kultura. — Eneolit v západní Evropě. — Kultura kolových staveb. — Kmeny sídlící v jihoruských stepích ve III. tisíciletí př. n. l. — Rozsídlení kmenů na západ.
3. Pozdně neolitické kmeny lovců a rybolovců v Asii a ve východní Evropě . 270–281
 Rybolovci a lovci na Dálném východě. — Neolit v lesním pásu severní Asie. — Neolitické kmeny v lesním pásu východní Evropy. — Volosovská kultura. — Neolitické kmeny v Karélii. — Neolitické kmeny v Pobaltí.

ČÁST III

RŮST OTROKÁŘSKÝCH VZTAHŮ V EGYPTĚ A MESOPOTAMII A VZNIK DALŠÍCH OTROKÁŘSKÝCH STÁTŮ (II. TISÍCILETÍ PŘ. N. L.)

- Celkové rysy období 285–289
 Doba bronzová. — Význam chovu koní v hospodářství a ve vojenské technice. — Vznik otrokářských států mimo údolí Nilu a Mesopotamii. — Charakter vztahů mezi nejstaršími státy. — Změny v charakteru otrokářských vztahů.

Kapitola IX. EGYPT V OBDOBÍ STŘEDNÍ ŘÍŠE 290–311

1. Pád Staré říše a vznik Střední říše 290–294
 Egypt v období rozpadu Staré říše. — Stav výrobních sil egyptské společnosti po pádu Staré říše. — Otrokářství. Vyzdvižení středních vrstev obyvatelstva. — Úloha nomarchů.
2. Rozkvět Střední říše 294–302
 Rozvoj výrobních sil v období rozkvětu Střední říše. — Společenské vztahy. Rozvoj otrokářství. — Stát v období rozkvětu Střední říše.
3. Ideologie a kultura v období Střední říše. Náboženství 302–309
 Písmo a vědecké poznatky. — Náboženství. — Stavitelství. — Výtvarné umění. — Umělecká literatura. — Politická literatura a povstání nejnižších vrstev egyptské společnosti.
4. Konec Střední říše 310–311
 Oslabení egyptského státu. — Panství Hyksósů v Egyptě.

Kapitola X. BABYLÓNIE VE II. TISÍCILETÍ PŘ. N. L. 312–334

1. Vznik říše starobabylónské 312–315
 Státy Isin a Larsa. — Ostatní mesopotamské státy. — Vzestup moci Babylónu. Vláda Chamurapiho.
2. Společenské a hospodářské poměry v Babylónii v XVIII. stol. př. n. l. . . . 315–323
 Hospodářský vývoj. — Lichva a dlužní otroctví. — Zesílení procesu rozvrstvování selských občin. — Celková charakteristika zákonů Chamurapiho. — Plnoprávné a neplnoprávné svobodné obyvatelstvo. — Královská hospodářství a soukromá držba pozemků. — Rodinné vztahy.
3. Rozpad starobabylónské říše. Říše kassitská 323–325
 Období válek a vnitřních nepokojů. — Rozpad starobabylónské říše. — Babylónie za panství Kassitů.

4.	Růst Elamu. Babylónie po pádu kassitské dynastie	326—328
	Vnitřní zřízení Elamu ve II. tisíciletí př. n. l. — Vzrůst moci Elamu. — Babylónská společnost na konci II. tisíciletí př. n. l.	
5.	Babylónská ideologie a kultura	328—334
	Babylónské náboženství. — Písemné památky a literatura. — Rozvoj vědy.	
<i>Kapitola</i>	XI. NEJSTARŠÍ OBDOBÍ ASÝRIE A MITANNI	335—350
1.	Nejstarší Aššur	335—340
	Geografické prostředí a obyvatelstvo. — Zvláštnosti dějinného vývoje Asýrie. — Společenské vztahy ve staroasyrském období. — Státní zřízení ve staroasyrském období. — Obchodní kolonie Aššuru. — Aššur za Šamšiadada I.	
2.	Mitanni a druhý vzestup Aššuru	340—345
	Některé údaje o společenských vztazích u Churritů. — Aššur pod nadvládou Mitanni. — Oslabení Mitanni a zesílení Asýrie.	
3.	Asýrie v XV.—XI. stol. př. n. l. (středoasyrské období)	345—350
	Občina a rodina. — Otroctví. — Rozvrstvení společnosti. — Vojenská tažení Tiglatpile-sara I. — Vpád Aramejců do Sýrie a Mesopotamie.	
<i>Kapitola</i>	XII. EGYPT V OBDOBÍ NOVÉ ŘÍŠE	351—392
1.	Změny v hospodářství a společenském životě	352—368
	Rozvoj výrobních sil v období Nové říše. — Oběh zboží a peněz. — Drancování dobytých zemí a zahraniční obchod. — Rozvoj otrokářství. — Postavení zemědělců. — Postavení řemeslníků. — Vojáci. — Šlechta. Kněžstvo.	
2.	Egyptská vojenská říše a její územní výboje	368—374
	Vyhánění Hyksosů z Egypta. — Začátek XVIII. dynastie. — Dobyvatelské války Thutmóse III. — Doba největší moci Egypta.	
3.	Reforma Amenhotepa IV. a chetitsko-egyptské války	374—380
	Reforma Amenhotepa IV. — Vnitřní politika XIX. dynastie. — Vojenská politika za XIX. dynastie.	
4.	Úpadek Nové říše	380—383
	„Povstání Arsu“. — Egypt ve XII.—XI. stol. př. n. l.	
5.	Egyptská kultura a náboženství v období Nové říše	383—392
	Náboženství. — Věda. — Architektura. — Výtvarné umění. — Literatura.	
<i>Kapitola</i>	XIII. MALÁ ASIE POD NADVLÁDOU CHETITSKÉ ŘÍŠE	393—411
1.	Nejstarší dějiny Chetitů	393—396
	Země a nejstarší obyvatelstvo. — Nejstarší zprávy o Chetitech. — Organisoání chetitského kmenového svazu. Dobyvačné výpravy Chetitů.	
2.	Společensko-ekonomické vztahy v chetitské říši	396—404
	Třídní charakter chetitské říše. — Rozvoj otrokářských vztahů. — Státní zřízení. — Chetitské zákony. — Postavení otroků. — Postavení šlechty. — Selská obecina. Postavení pracujících vrstev obyvatelstva. — Chetitské vojsko.	
3.	Chetitská říše v XV.—XIII. stol. př. n. l.	404—408
	Války s Mitanni a s Egyptem. — Chetitská kultura.	

4. Západní Malá Asie a pád chetitské říše	409—411
Západní Malá Asie. — „Mořské národy“. Pád chetitské říše.	
<i>Kapitola XIV. FOINIKIE, PALESTINA A SÝRIE VE II. TISÍCILETÍ PŘ. N. L.</i>	412—429
1. Foinikie	412—419
Země a obyvatelstvo. — Nejstarší foinické městské státy. — Zvláštnosti hospodářského života. — Otroctví a obchod s otroky. — Rozvrstvení svobodného obyvatelstva. — Státní zřízení. — Foinické náboženství. — Foinická kultura. Vznik abecedy.	
2. Palestina	419—423
Země a obyvatelstvo. — Vytváření kmenových svazů v Palestině. — Kultura a náboženství nejstarší Palestiny.	
3. Sýrie	423—426
Země a obyvatelstvo. — Situace v Sýrii v polovině II. tisíciletí př. n. l.	
4. Vznik mezinárodně právních vztahů	426—429
Práva cizinců. — Korespondence mezi státy. — Mezinárodní smlouvy.	
<i>Kapitola XV. PRVNÍ OTROKÁŘSKÉ STÁTY V EGEJSKÉ OBLASTI</i>	430—451
1. Nejstarší egejský svět	430—432
Přírodní podmínky. — Periodisace nejstarších dějin egejské oblasti.	
2. Starověká Kréta	432—439
Raně minojské období (XXX.—XXII. stol. př. n. l.). — Středně minojské období (XXI. až XVII. stol. př. n. l.). — Pozdně minojské období (XVI.—XII. stol. př. n. l.). — Palác v Knossu. — Sociálně ekonomické vztahy. — Krétská kultura.	
3. Mykénské Řecko	440—451
Raně helladské období (XXX.—XXII. stol. př. n. l.). — Středně helladské období (XXI. až XVII. stol. př. n. l.). — Pozdně helladské období (XVI.—XII. stol. př. n. l.). — Mykény. — Jiná střediska mykénské kultury. — Stav výrobních sil v pozdně helladském období. — Společenské vztahy. — Pád mykénské kultury.	
<i>Kapitola XVI. NEJSTARŠÍ OBDOBÍ JINDIE</i>	452—464
1. Prvobytně pospolný řád v Indii	452—457
Přírodní podmínky. — Obyvatelstvo. — Archeologické poznatky o nejstarších dějinách Indie. — Společenské vztahy. — Přejít k užívání kovů.	
2. Nejstarší civilizace v údolí Indu. Harappská kultura	457—464
Eneolit a doba bronzová v severozápadní části Indie. — Pracovní nástroje. Hospodářský život. — Města a kultura. — Význam harappské kultury v dějinách Indie.	
<i>Kapitola XVII. NEJSTARŠÍ OBDOBÍ ČÍNY (DO XII. STOL. PŘ. N. L.)</i>	465—479
1. Rozklad prvobytně pospolného řádu a vznik státu Šang (Jin)	465—474
Příroda a obyvatelstvo. — Rozklad prvobytně pospolného řádu. — Založení státu Šang (Jin). — Pracovní nástroje. Zemědělství. — Rozvoj řemesla. — Rozvoj směny. — Třídní ráz jinské společnosti.	
2. Společenské vztahy ve státě Šang (Jin)	474—479
Otroctví. — Pozemkové vztahy a susedská obecina. — Státní zřízení. — Struktura společnosti. — Třídní rozpory v jinské společnosti. Krize jinského státu. — Zesílení moci kmene Čou. Pád státu Šang (Jin).	

Nejdůležitější oblasti rozšíření kultur v době bronzové na počátku II. tisíciletí př. n. l. — Kmeny andronovské a „srubové“ kultury. — Upevnění styků mezi jihosibiřskými a čínskými kmeny. — Doba bronzová v Íránu a ve Střední Asii. — Doba bronzová na Kavkaze. — Doba bronzová v horním Povolží. — Kultura doby bronzové v dunajské pánvi a v severní Itálii. — Únětická a lužická kultura ve střední Evropě. — Jiné kultury střední a severní Evropy. — Doba bronzová v západní Evropě. — Doba bronzová na Pyrenejském poloostrově. — Rozšíření jazykových rodin.

ČÁST IV

OTROKÁŘSKÉ STÁTY STAROVĚKÉHO VÝCHODU A EVROPY V PRVNÍ POLOVINĚ I. TISÍCILETÍ PŘ. N. L.

Všeobecná charakteristika doby 503—508

Doba železná. — Otrokářské státy na přelomu II. a I. tisíciletí př. n. l. — Změny ve společenské struktuře. — Vznik městských států v Řecku. — Prvobytně pospolné kmeny.

Kapitola XIX. STŘEDOMOŘSKÉ ZEMĚ PŘEDNÍ ASIE A ARÁBIE V PRVNÍ POLOVINĚ I. TISÍCILETÍ PŘ. N. L. 509—543

1. Arábie 560—515

Země a obyvatelstvo. — Nejstarší otrokářské společnosti v jižní Arábii. — Obchod v jižní Arábii. — Styky se státy v Přední Asii. — Náboženství a kultura.

2. Palestina 515—522

Přechod izraelských kmenů k usedlému způsobu života. — Války s Filitíny. — Vznik izraelského státu. — Rozdělení království. — Společenské vztahy. — Zostření sociálních rozporů. — Pád Izraele a Judska.

3. Kultura a náboženství Palestiny. Judaismus a bible 522—527

Umění a literatura v Izraeli a v Judsku. — Náboženství v Izraeli a v Judsku. — Ezechielovo učení a vznik jeruzalémské chrámové a městské obce. — Vytvoření náboženských dogmat judaismu. — Složení a původ bible.

4. Foinikie 527—535

Rozkvět foinických měst. — Středozevní moře a foinická kolonisace. — Karthago. — Námořní cesty Foiničanů. — Foinická kultura v první polovině I. tisíciletí př. n. l.

5. Sýrie 535—539

Severní Sýrie a jihovýchodní Malá Asie ve XII.—VIII. stol. př. n. l. — Jižní Sýrie na počátku I. tisíciletí př. n. l.

6. Malá Asie po pádu chetitské říše 539—543

Frygie. — Lydie.

Kapitola XX. URARTU A ZAKAVKAZSKO, KIMERIOVÉ A SKYTHOVÉ 544—565

1. Urartu 544—558

Přírodní podmínky. — Nejstarší obyvatelstvo Arménské vysočiny. — První srážky s Asyřany. — První státy na Arménské vysočině. — Vzrůst Urartu. — Období největší moci Urartu. — Společenské vztahy. — Výboje Sarduriho II. — Války proti Asýrii. — Boje s Kimerii a se Skythy. — Válčné tažení Sargona II. do Urartu r. 714 př. n. l. — Urartu za Rusy II. — Úpadek a zánik Urartu. — Urartská kultura. Náboženství. — Dějinný význam Urartu.

2. Zakavkazské kmeny v období urartské hegemonie	558—560
Zakavkazské kmeny na počátku I. tisíciletí př. n. l. — Urartské výboje. Začátek doby železné v Zakavkazsku.	
3. Kimeriové a Skythové	560—565
Rozvoj kočovného hospodářství ve stepích východní Evropy a Střední Asie. — Kimeriové v Přední Asii. — Skythové v Přední Asii. — Dějinný význam skythského vpádu do Přední Asie.	
<i>Kapitola XXI. ASYRSKÁ ŘÍŠE</i>	566—592
1. Asýrie v X.—VIII. stol. př. n. l.	566—573
Obnovení dobovatelské politiky Asýrie. — Výpravy do Sýrie. — Krize výbojné politiky. — Vztahy Asýrie k podmaněným zemím. — Příčiny změn ve vojenské politice a ve správě dobytých území. — Vnitropolitická krize.	
2. Asyrská říše v období svého největšího rozmachu	573—586
Asyrská společnost ve druhé polovině VIII. stol. př. n. l. — Výboje Tiglatpilesara III. — Vnitropolitický zápas v Asýrii. — Další projevy dobovačné politiky za Sargona II. — Celková charakteristika asyrské říše na konci VIII. stol. př. n. l. — Trestní výpravy Sinacheribovy. — Změny ve vnitřní a zahraniční politice. Dočasné ovládnutí Egypta. — Asýrie za Aššurbanipala.	
3. Oslabení a pád asyrské říše	586—589
Zostření vnitropolitické situace. — Komplikace v mezinárodní situaci. — Zánik asyrské říše.	
4. Ideologie a kultura v Asýrii	589—592
Literatura a věda. — Umění a architektura. — Náboženství.	
<i>Kapitola XXII. ŘÍŠE NOVOBABYLÓNSKÁ</i>	593—602
Babylónie v X.—VII. stol. př. n. l. — Přední Asie po pádu Asýrie. — Dobovačné války Nabukadnesara II. — Babylónská města. — Postavení otroků a prostých svobodných lidí. — Význam kněžstva. — Zostření vnitropolitické situace. — Dobyty Babylónu Peršany. — Kultura a umění v novobabylónské říši.	
<i>Kapitola XXIII. EGYPT V XI.—VI. STOL. PŘ. N. L.</i>	603—622
1. Egypt v XI.—VIII. stol. př. n. l.	603—606
Úroveň vývoje výrobních sil. Rozvoj směny. — Egypt před libyjskou nadvládou. — Libyjská nadvláda v Egyptě. — Nubijci dobývají poprvé Egypt.	
2. Starověká Nubie	606—612
Země a obyvatelstvo. — Nubie ve IV.—II. tisíciletí př. n. l. — Napatské království.	
3. Nubijský a sajský Egypt (Pozdní říše)	612—619
Rozvoj výrobních sil. Železné nástroje. — Rozvoj otroctví a sociální složení společnosti. — Postavení kněžstva a chrámové hospodářství. — Druhá nubijská nadvláda. — Opětné sjednocení Egypta za vlády sajských králů. — Egypt za nástupců Psamméteka I.	
4. Egyptská kultura a ideologie v první polovině I. tisíciletí př. n. l.	620—622
Písmo, literatura a věda. — Architektura a výtvarné umění. — Náboženství.	
<i>Kapitola XXIV. NEJSTARŠÍ DĚJINY ÍRÁNU A STŘEDNÍ ASIE. VZNIK PERSKÉ ŘÍŠE ACHAIMENOVŮ</i>	623—630
Nejstarší dějiny Střední Asie. — Nejstarší medské dějiny. — Medská říše. — Vznik říše Achaimenovců. — Střední Asie a východní Írán v polovině VI. stol. př. n. l. — Kultura a náboženství ve Střední Asii a v Íránu.	

<i>Kapitola</i> XXV. STAROVĚKÁ INDIE V XV.—VI. STOL. PŘ. N. L.	631—640
Védy. — Hospodářský život. — Vznik otrokářských vztahů. — Vznik státu. — Vytvoření „kastovního“ zřízení. Varny. — Starověký indický epos. Mahábhárata a Rámájana. — Indie v první polovině I. tisíciletí př. n. l. — Náboženství v nejstarší Indii.	
<i>Kapitola</i> XXVI. OTROKÁŘSKÁ SPOLEČNOST ČÍNY VE XII.—VI. STOL. PŘ. N. L. . . .	641—658
1. Čína v období Západních Čou (XII.—VIII. stol. př. n. l.)	641—647
Pozemkové vlastnictví a držba půdy u otrokářské šlechty. — Venkovská občina. — Otroctví. — Státní zřízení. — Západní Čou ve XII.—IX. stol. př. n. l. — Rozpad Západních Čou.	
2. Čína v VIII.—VI. stol. př. n. l.	648—652
Rozvoj výrobních sil. — Rozvoj velké pozemkové držby. — Zavedení pozemkové daně. Zánik „studniční soustavy“ občinové držby pozemků. — Období „Wu-pa“ — doba „pěti vládců“. — Třídní boj.	
3. Ideologie a kultura v Číně do poloviny I. tisíciletí př. n. l.	652—658
Vznik vědeckých znalostí a filosofických názorů. — Písmo a literatura. — Umění. — Náboženství.	
<i>Kapitola</i> XXVII. JIŽNÍ EVROPA V PRVNÍ POLOVINĚ I. TISÍCILETÍ PŘ. N. L.	659—672
1. Raná doba železná v Evropě (X.—VI. stol. př. n. l.)	659—663
Nejdůležitější evropské kmeny na počátku I. tisíciletí př. n. l. — Hallstattská kultura. — Raná doba železná na severu Balkánského poloostrova a v dolním Podunají. — Raná doba železná ve Španělsku. Tartessos.	
2. Itálie v první polovině I. tisíciletí př. n. l.	663—672
Země a obyvatelstvo. — Kultura villanovská. — Etruský problém. — Etrurie v VIII.—VII. stol. př. n. l. — Etrurie v VI. stol. př. n. l.	
<i>Kapitola</i> XXVIII. ŘECKO V XI.—IX. STOL. PŘ. N. L.	673—688
„Ilias“ a „Odysseia“. — Homérové eposy jako historický pramen. — Archeologický materiál. — Řecké kmeny na přelomu II. a I. tisíciletí. — Rozšíření železa. — Zemědělství. — Řemeslo. — Obchod. — Sociální a ekonomické vztahy. — Otroctví. — Orgány moci. — Řecké kmeny na přelomu IX. a VIII. stol. př. n. l. — Kultura. — Náboženské názory a myty.	
<i>Kapitola</i> XXIX. ŘECKO V VIII.—VI. STOL. PŘ. N. L. UTVÁŘENÍ OTROKÁŘSKÝCH STÁTŮ (ŘECKÁ POLIS)	689—724
1. Vznik řeckých městských států	689—698
Hospodářský rozmach v VIII.—VI. stol. př. n. l. — Rozvoj třídních protikladů v Řecku v VIII.—VI. stol. př. n. l. — Sociální a politický zápas v VIII.—VI. stol. př. n. l. — Raná řecká tyrannis. — Řecká polis.	
2. Řecká kolonisace v VIII.—VI. stol. př. n. l.	698—704
Obecné příčiny kolonisace. — Základní směry řecké kolonisace. — Třídní boj v koloniích.	
3. Vznik otrokářského státu ve Spartě a v jiných zemědělských oblastech Řecka	704—708
Vznik staré (dorské) Sparty. — Sociální a hospodářské zřízení staré Sparty. — Politické zřízení ve Spartě. — Zákonodárství Lykurgovo. — Vznik peloponneského spolku.	
4. Attika v VIII.—VI. stol. př. n. l. Vznik athénskému státu	708—714
Nejstarší dějiny Attiky. — Zostření sociálního boje. — Reformy Solonovy. — Tyrannis Peisistratova. — Reformy Kleisthenovy.	

5. Ideologie a kultura v Řecku v VIII.—VI. stol. př. n. l. 714—724

Náboženství. — Materialistické učení o přírodě. Zárodky vědecké kritiky náboženství. —
Idealistické směry ve filosofii. — Poesie. — Vznik literární prózy. — Umění.

Synchronická tabulka 728—736

Seznam základní literatury a pramenů 737—756

Jmenný rejstřík 757—762

Zeměpisný rejstřík a rejstřík etnických názvů 763—777

Seznam map 779

Seznam obrazových příloh 779—781

Seznam kreseb na konci kapitol 781